

مطالعات کروموزومی برخی گونه‌های جنس بادام *Amygdalus* در ایران

نظریفی عیسی^۱، حاجیلو جعفر^۲، آقایو یوسف، جوادی صابر جوادی^۳

۱- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر - بخش تحقیقات ژنتیک و ذخایر توارثی

۲- دانشگاه تبریز - دانشکده کشاورزی

۳- موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر - بخش تحقیقات ژنتیک و ذخایر توارثی

چکیده: بادام (*Amygdalus*) از خانواده Rosaceae بوده و در ایران ۲۰ گونه درختی و درختچه‌ای خاردار و بدون خار دارد. بادام شیرین یکی از آنها است که از نظر اقتصادی بسیار با اهمیت است. اطلاعات کروموزومی از گذشته، ابزار با ارزشی برای اصلاح‌گرها و سیتولوژیست‌ها بوده و همچنین سیتولوژی کروموزومی در جنبه‌های تاکسونومیکی و روابط خویشاوندی گونه‌ها و زیر گونه‌ها بسیار مفید می‌باشد. مطالعات کروموزومی بر روی چهار گونه بادام (*A. Haussknechtii*; *A. Amygdalus communis*; *A. lycioides*; *A. scoparia*) که از مناطق مختلف اکولوژیکی ایران جمع آوری شده بود انجام گرفت. بذور گونه‌های بادام *Amygdalus* در داخل پرلیت و دمای ۴-۷ درجه سانتیگراد ریشه‌دار شدند. مریستم نوک ریشه‌ها در محلول ۱٪ الفابروموناتالین به مدت ۴ ساعت در دمای ۴ درجه سانتیگراد پیش تیمار و در محلول لوتسکی به مدت ۳۶ ساعت در دمای ۴ درجه سانتیگراد تثبیت گردیدند. ریشه‌های تثبیت شده در NaOH

چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴ / ۱۳۳

۱. نرمال، در دمای ۶۰ درجه به مدت ۸-۱۰ دقیقه هیدرولیز و بارنگ Aceto-Iron-Hematoxylin رنگ آمیزی شدند. نتایج مطالعات سینتوزنتیکی نشان داد که تعداد کروموزوم‌ها در چهارگونه بادام مورد مطالعه $2n=16$ و دیپلوئید می‌باشند. گونه‌ها دارای کروموزوم‌های قمردار بودند که به عنوان کروموزوم‌های نشاندار مطرح می‌گردد. خصوصیات مورفومتری کروموزوم‌ها و کاریوتیپ گونه با توجه به یکسان بودن تعداد کروموزوم‌ها مورد مقایسه و تجزیه قرار گرفتند که در مقاله کامل ارائه شده است.

کلمات کلیدی: بادام - کروموزوم - کاریوتیپ - سینتوزنتیک